

Latvijas Daudzbērnu
ģimeņu apvienība

Biedrība "Latvijas Daudzbērnu ģimeņu apvienība"

Paceplīša iela 10, Rīga, LV-1030

Reģ. Nr. 40008003700

www.kustiba3plus.lv

laiks.gimenei@gmail.com

Tālr.: +371 29481771

Rīga, 2026.gada 6.februāris

Nr. LDGA-2-02/2026

**Demogrāfisko lietu padomes priekšsēdētājam,
Ministru prezidentei Evikai Siliņas kundzei
Finanšu ministrijai
Labklājības ministrijai
Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai
Tiesībsargam**

Par palīdzību māsaimniecībām ar bērniem ar mājokli saistītu izmaksu segšanai

Latvijas Daudzbērnu ģimeņu apvienība atkārtoti norāda, ka māsaimniecībām ar bērniem pieejams nesamērīgi mazs atbalsts mājokļa pieejamības nodrošināšanai situācijās, kad ģimenes ienākumi atbilst trūcīgas un mazturīgas māsaimniecības kritērijiem. Problēma īpaši aktuāla kļuvusi šobrīd, kad bargās ziemas dēļ strauji pieauguši mājokļa apkures izdevumi.

Šobrīd vienīgais atbalsta instruments ir mājokļa pabalsts, kuram spēj kvalificēties tikai ģimenes, kuras nonākušas ļoti lielā trūkumā. Saskaņā ar spēkā esošo Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta (5).daļas 4. punktu māsaimniecības ar apgādībā esošiem bērniem ir iekļautas "pārējo māsaimniecību" grupā, tādējādi mājokļa pabalsta aprēķināšanai tiek piemērots **zemākais atbalsta koeficients 1.3** (ja māsaimniecībā nedzīvo pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti).

Uzskatām, ka ir netaisnīgi salikt vienā atbalsta grupā māsaimniecības, kurās dzīvo darbaspējīga vecuma personas bez invaliditātes un ģimenes ar nestrādājošiem, iztiku nepelnošiem nepilngadīgiem bērniem. Ģimenēm ar augošiem bērniem nav mazāk vajadzību kā pensijas vecuma personām, kuru māsaimniecībām saskaņā ar 35.panta (5).daļas 2.punktu mājokļa pabalsta aprēķināšanai tiek piemērots par 30% lielāks atbalsta koeficients 1.7. Šādu māsaimniecību ar bērniem piemēri ir vientuļā māte ar vairākiem nepilngadīgiem bērniem vai pilngadību sasniedzis jauniešs, kas kā aizbildnis uzņēmis rūpes par saviem nepilngadīgajiem brāļiem un māsām.

Mājokļa pabalsta metodika balstīta, nosakot summu, kādai jāpaliek māsaimniecības rīcībā pēc mājokļa izmaksu segšanas, tomēr šī summa ir nepietiekama, lai māsaimniecība ar bērniem spētu nodrošināt pat minimālo nepieciešamo pārtikas grozu, kādu to ir izstrādājusi Labklājības ministrija 2025.gadā pasūtītajā pētījumā "„Māsaimniecību relatīvo izdevumu budžeta vērtību atjaunošana", kurā secināts, ka divu darbaspējīgu un 3 bērnu māsaimniecībai minimālie nepieciešamie izdevumi pārtikai saskaņā ar 2024.gada pārtikas cenām ir no 764 līdz 1106 EUR (atkarībā no bērnu vecuma)¹.

¹ https://ppdb.mk.gov.lv/wp-content/uploads/2025/10/MRIB_gala_nodevums.pdf

Lai arī uzskatām, ka mājokļa pabalsta aprēķina metodika ir ekonomiski nepamatota un pabalsts attur iedzīvotājiem palielināt pašu ienākumus caur algotu darbu, kamēr nav radīts veiksmīgāks atbalsta instruments, lūdzam veikt pastāvīgus (nevis īslaicīgus) grozījumus “Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” 35.panta (5).daļas 3.punktā paredzot **mājsaimniecībai, kurā ir bērni, — koeficientu vismaz 1,7**”. Šo priekšlikumu esam snieguši atbildīgajām institūcijām vairākkārt jau iepriekš. Pēdējo reizi aktualizējām un skaidrojām Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas sēdē 2025.gada 11.novembrī.

Attiecībā uz īstermiņa atbalstu apkures izmaksu sadārdzinājuma kompensēšanai, efektīvi būtu sekojoši atbalsta pasākumi:

- Nokavējuma naudu un sodu atcelšana apkures (centrālās siltumapgādes pakalpojuma, gāzes un elektroenerģijas iegādes maksājumiem) 6 mēnešiem;
- PVN likmes samazināšana mazumtirdzniecībā siltumenerģijai, elektroenerģijai, gāzei, cietajam kurināmajam no 1.februāra līdz apkures sezonas beigām;
- Sezonālā apkures pabalsta izveide, kompensējot sadārdzinājumu 2025./2026.gada apkures sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo 2024./2025.gada apkures sezonu, ja tas pārsniedz vidējo inflāciju šajā periodā, kā arī ierobežojot atbalstam piesakāmās apkurināmās platības apmēru atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 809 “Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu”. Sezonālais apkures pabalsts varētu būt pastāvīgs atbalsta instruments, novēršot strauju apkures izmaksu pieaugumu mājsaimniecību budžetos.

Tāpat aicinām steidzami paplašināt jau esošos universālos atbalsta instrumentus ģimenēm ar bērniem kā ģimenes valsts pabalsts, iedzīvotāju ienākuma nodokļu atvieglojumi par apgādājamiem bērniem, lai apstādinātu kopš 2020.gada pieaugošos nabadzības riskus mājsaimniecībās, kurās uz vienu strādājošo ir vairāk kā viens apgādājams bērns².

Lūdzam atbalstīt ģimenes ar apgādībā esošiem bērniem!

Ar cieņu

Latvijas Daudzbērnu ģimeņu apvienības
Valdes priekšsēdētāja Elīna Treija

² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__NN__NNR/NNR040